МОРОЗОВА О.Г.

канд. екон. наук, доцент

Херсонський національний технічний університет

Бериславське шосе, 24, м. Херсон, Україна, 73008

E-mail: morozova@gmail.com

ORCID: 0000-0002-6501-3561

ГАЛАНОВА Ю.М.

студентка,

Херсонський національний технічний університет

Бериславське шосе, 24, м. Херсон, Україна, 73008

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ ЗВ'ЯЗКИ В ГЛОБАЛЬНИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ ТА ЇХ ВПЛИВ НА МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

Актуальність. Актуальність проблеми – стимулювання розвитку зовнішньоекономічних зв'язків в глобальних інтеграційних процесах. Стаття присвячена розробленню наукових засад і практичних рекомендацій щодо стимулювання розвитку зовнішньоекономічних зв'язків в глобальних інтеграційних процесах та визначення їх впливу на міжнародні відносини.

Мета та завдання. Метою статті є розробка наукових засад і практичних рекомендацій щодо стимулювання розвитку зовнішньоекономічних зв'язків в глобальних інтеграційних процесах та визначення їх впливу на міжнародні відносини. На основі теоретичних узагальнень, здійснених у дослідженні, доведено, що глобалізація міжнародних відносин і світових господарських зв'язків – це закономірний процес, що полягає в посиленні взаємозв'язку та взаємовпливу основних напрямів і складових розвитку світової спільноти. В широкому розумінні – це багатофакторна взаємодія різноманітних явищ міжнародної життя (економічних, правових, соціальних, політичних, етичних, релігійних, психологічних). На підставі узагальнення теоретичних джерел стосовно виникнення процесу глобалізації сформовані передумови і причини виникнення процесу глобалізації.

Результати. Доведено, що глобалізація міжнародних відносин і світових господарських зв'язків – це закономірний процес, що полягає в посиленні взаємозв'язку та взаємовпливу основних напрямів і складових розвитку світової спільноти. В широкому розумінні – це багатофакторна взаємодія різноманітних явищ міжнародної життя (економічних, правових, соціальних, політичних, етичних, релігійних, психологічних). У роботі запропонована порівняльна характеристика наслідків глобалізації. Здійснено рейтингове оцінювання країн світу за індексом глобальної конкурентоспроможності за 2017-2018 рр. Доведено, що нині особливу роль відіграють зовнішньоекономічні зв'язки в глобальних інтеграційних процесах. Для сучасної стадії розвитку світових господарських зв'язків характерні динамізм, лібералізація, диверсифікація форм та видів зовнішньоекономічної діяльності. Уточнено, що крім традиційних форм зовнішньоекономічних зв'язків (зовнішня торгівля, інвестиційне співробітництво) в останні роки активно розвиваються науково-технічне співробітництво, промислова кооперація, валютно-фінансове, військово-технічне співробітництво, туризм тощо. Аргументовано, що економічна глобалізація – процес формування та розвитку єдиного світового економічного та інформаційного простору, що прискорює обертання капіталу впровадження нових ідей.

Висновки. Проведене дослідження дало змогу обґрунтувати і розробити наукові засади та науково-практичні рекомендації щодо стимулювання розвитку зовнішньоекономічних зв'язків в глобальних інтеграційних процесах та визначення їх впливу на міжнародні відносини. Однією з сучасних тенденцій у світовій економіці є інтернаціоналізація виробництва, що дозволяє транснаціональним корпораціям завоювати нові ринки в обхід митних бар'єрів. Проведене дослідження дало змогу обґрунтувати і розробити наукові засади та науково-практичні рекомендації щодо стимулювання розвитку зовнішньоекономічних зв'язків в глобальних інтеграційних процесах та визначення їх впливу на міжнародні відносини.

Ключові слова: глобалізація, інтеграційні процеси, зовнішньоекономічні зв'язки, міжнародні відносини.

MOROZOVA O.G.

PhD in Economics, Associate Professor

Kherson National Technical University

Beryslavskoe shose, 24, Kherson, Ukraine

E-mail: morozova@gmail.com

ORCID: 0000-0002-6501-3561

FOREIGN ECONOMIC COMMUNICATIONS IN THE GLOBAL INTEGRATION PROCESSES AND THEIR INFLUENCE ON INTERNATIONAL RELATIONS

Topicality. The urgency of the problem is to stimulate the development of foreign economic relations in global integration processes. The article is devoted to the development of scientific principles and practical recommendations for stimulating the development of foreign economic relations in global integration processes and determining their impact on international relations.

Aim and tasks. The purpose of the article is to develop scientific principles and practical recommendations to stimulate the development of foreign economic relations in global integration processes and determine its impact on the international relations. On the basis of theoretical generalizations carried out in the study, it is proved that globalization of international relations and world economic relations is a natural process, which is to strengthen the interconnection and interaction of the main directions and components of the development of the world community. In the broad sense - it is multifactorial interaction of various phenomena of international life (economic, legal, social, political, ethical, religious, psychological). On the basis of the generalization of theoretical sources regarding the emergence of the globalization process, preconditions and causes of the process of globalization have been formed.

Research results. It is proved that the globalization of international relations and world economic relations is a logical process, which is to strengthen the interconnection and interaction of the main directions and components of the development of the world community. In the broad sense - it is multifactorial interaction of various phenomena of international life (economic, legal, social, political, ethical, religious, psychological). The paper presents a comparative description of the consequences of globalization. A global assessment of the countries of the world according to the global competitiveness index for 2017-2018 has been carried out. It has been proved that the foreign economic relations in the global integration processes play a special role today. For the modern stage of development of world economic relations dynamism, liberalization, diversification of forms and types of foreign economic activity are characteristic. It is specified that in addition to traditional forms of foreign economic relations (foreign trade, investment cooperation), scientific and technical cooperation, industrial cooperation, monetary-financial, military-technical cooperation, tourism, etc. have been actively developed in recent years. It is argued that economic globalization is the process of formation and development of a single world economic and informational space, which accelerates the capitalization of the introduction of new ideas.

Conclusion. The study made it possible to substantiate and develop scientific principles and scientific and practical recommendations for stimulating the development of foreign economic relations in global integration processes and determining its impact on the international relations. One of the current trends in the global economy is the internationalization of production, which allows transnational corporations to conquer new markets bypassing customs barriers. The study made it possible to substantiate and develop scientific principles and scientific and practical recommendations for stimulating the development of foreign economic relations in global integration processes and determining their impact on international relations.

Keywords: globalization, integration processes, foreign economic relations, international relations.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями.

Розвиток суспільства в сучасному періоді набуває характеру глобалізація міжнародних відносин і світових господарських зв'язків, а жодна держава в світі не може успішно розвиватися без інтеграції в світову економіку. Це пояснюється тим, що зовнішньоекономічні зв'язки є важливим екзогенним фактором, який надає значну вплив на динаміку та стійкість розвитку національної економіки, формування її структури, ефективність функціонування. Актуальність зазначеного спрямування зумовила вибір даної теми дослідження, визначила її мету і зміст.

Аналіз останніх публікацій по проблемі. Цьому шляху організації та розвитку зовнішньоекономічних зв'язків в глобальних інтеграційних процесах значну увагу приділили у своїх наукових працях такі науковці, як: Т. Левітт, Дж. Маклін, С. Хоффман, А. Яншина, Г. Добровольський, Ю. Трусова, Ю. Яковець, Н. Мамедова та інші дослідники. Ними сформовано та систематизовано наукові основи науки у сфері глобалізація міжнародних відносин і світових господарських зв'язків, закладено фундамент сучасного світогляду на проблеми наукового світосприйняття. Водночас в національній економічній науці проблема формування зовнішньоекономічних зв'язків в глобальних інтеграційних процесах мало вивчена.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Водночас, незважаючи на вагомість даної проблематики й посилену увагу до неї багатьох провідних дослідників, окремі її аспекти залишаються недостатньо вивченими. Питання, що стосуються розробки наукових засад і практичних рекомендацій щодо стимулювання розвитку зовнішньоекономічних зв'язків в глобальних інтеграційних процесах вимагають глибокого наукового обґрунтування.

Формулювання цілей дослідження (постановка завдання). Метою дослідження є розроблення наукових засад і практичних рекомендацій щодо стимулювання розвитку зовнішньоекономічних зв'язків в глобальних інтеграційних процесах та визначення їх впливу на міжнародні відносини.

Виклад основних результатів та їх обґрунтування. Глобалізація міжнародних відносин і світових господарських зв'язків – це закономірний процес, що полягає в посиленні взаємозв'язку та взаємовпливу основних напрямів і складових розвитку світової спільноти. На нашу думку, глобалізація – це процес всесвітньої економічної, культурної, політичної уніфікації та інтеграції.

Серед процесів, що сформували явище глобалізації можна виділити:

1. Поглиблення міжнародного поділу праці, науково-технічний прогрес в області транспорту і засобів зв'язку. Сучасні системи телекомунікацій помітно полегшують організацію міжнародного інвестування капіталів, кооперування виробництва та маркетингу, дозволяючи отримувати необхідну інформацію з будь-якої точки планети в реальному режимі часу. В умовах інформаційного об'єднання світу набагато прискорюється передача технологій іноземного досвіду[2];

2. Лібералізація торгівлі та інші форми економічної лібералізації, які зробили світову торгівлю більш вільною. В результаті було усунуто багато бар'єрів в торгівлі товарами і послугами, посилено рух капіталу та інших факторів виробництва[3];

3. Транснаціоналізація (переміщення капіталу з країн з надмірною кількістю в країни, де він знаходиться в дефіциті, але в надлишку є інші фактори виробництва, які не можуть бути раціонально використані у виробничих процесах через брак капіталу) [4];

4. Досягнення глобального єдинодумства в оцінці ринкової економіки і системи вільної торгівлі;

5. Тенденції формування однорідних засобів масової інформації, мистецтва, використання англійської мови як загального засобу спілкування. Все ширше застосовуються єдині для всіх країн стандарти на технологію, екологію, діяльність фінансових організацій, бухгалтерську і статистичну звітність.

На підставі узагальнення теоретичних джерел стосовно виникнення процесу глобалізації сформовані передумови і причини виникнення процесу глобалізації, які наведені в табл. 1.

Таблиця 1

Джерела виникнення глобалізації*

Передумови	Причини
1	2
Науково-технічні	Різке зростання масштабів виробництва
	Перехід до високих, наукомістких технологій
	Нове покоління засобів транспорту і зв'язку та їх уніфікація
	Швидке поширення знань в результаті наукового або інших видів інтелектуального взаємообміну
	Різке скорочення завдяки передовим технологіям транспортних, телекомунікаційних витрат
	Значне зниження витрат на обробку, зберігання і використання інформації
Організаційні	Міжнародні форми здійснення виробничо-господарської діяльності транснаціональними корпораціями (ТНК)
	Вихід неурядових організацій на багатонаціональний або світовий рівень
	Перетворення багатонаціональних компаній та інших організацій, як приватних, так і державних, в основних дійових осіб глобальної економіки
Економічні	Лібералізація торгівлі товарами і послугами, ринків капіталу та інші форми економічної лібералізації
	Рекордна концентрація і централізація капіталу, зростання похідних фінансово-економічних інструментів, різке скорочення часу здійснення валютних операцій

	Рекордна концентрація і централізація капіталу, зростання похідних фінансово-економічних інструментів, різке скорочення часу здійснення валютних операцій
	Впровадження міжнародними економічними організаціями єдиних критеріїв макроекономічної політики
	Посилення тенденції до уніфікації та стандартизації
Інформаційні	Радикальна зміна засобів ділового спілкування, обміну інформацією
	Поява і розвиток нових систем отримання, передачі та обробки інформації
	Формування систем, що дозволяють з одного центру керувати виробництвом, розташованим в різних країнах
Політичні	Ослаблення жорсткості державних кордонів, полегшення свободи пересування громадян, товарів і послуг, капіталів
	Закінчення «холодної» війни, подолання політичних розбіжностей між Сходом і Заходом
Соціальні та культурні	Послаблення ролі звичок і традицій, соціальних зв'язків і звичаїв, подолання національної обмеженості
	Подолання кордонів в освіті завдяки розвитку дистанційного навчання
	Прояв тенденції формування однорідних засобів масової інформації, мистецтва
	Виникнення глобальної єдності в оцінці ринкової економіки і системи вільної торгівлі

*Таблиця сформована за даними [5].

Глобалізація за собою спричинила ряд як позитивних, так і негативних наслідків. В табл. 2 наведено порівняльну характеристику цих наслідків.

Таблиця 2

Порівняльна характеристика наслідків глобалізації*

Позитивні наслідки	Негативні наслідки
1	2
Глобалізація сприяє поглибленню спеціалізації і міжнародного поділу праці. В її умовах більш ефективно розподіляються кошти і ресурси, що сприяє підвищенню середнього рівня життя і розширенню життєвих перспектив населення	Нерівномірність розподілу переваг від глобалізації в окремих галузях національної економіки
Важливою перевагою глобалізаційних процесів є економія на масштабах виробництва, що потенційно може призвести до скорочення витрат і зниження цін, а отже до стійкого економічного зростання	Можливість переходу контролю над економікою окремих країн від суверенних урядів до інших рук, в тому числі до сильніших держав
Переваги глобалізації пов'язані також із вииграшем від вільної торгівлі на взаємовигідній основі, що задовольняє всі сторони	Можлива дестабілізація фінансової сфери, потенційна регіональна або глобальна нестабільність через взаємозалежності національних економік на світовому рівні
Посилюючи конкуренцію, стимулює подальший розвиток нових технологій і розповсюдження їх серед країн. В її умовах темпи зростання прямих інвестицій трохи перевищують темпи зростання світової торгівлі, що є важливим фактором у поширенні промислових технологій. Переваги глобалізації визначаються тими економічними	Зростання соціально-економічного розшарування суспільства, що представляє собою процес розпаду соціальних груп, розрив традиційних зв'язків між людьми, втрату індивідами об'єктивної

вигодами, які виходять від використання передового науково-технічного, технологічного і кваліфікаційного рівня провідних у відповідних областях зарубіжних країн в інших країнах, в цих випадках впровадження нових рішень відбувається в короткі терміни і при відносно менших витратах	приналежності до тієї чи іншої спільності, почуття причетності до певної професійної або етнічної групи
Сприяє загостренню міжнародної конкуренції. Йдеться про нові конкурентні сфери, про більш жорстке суперництво на традиційних ринках, яке стає не під силу окремій державі або корпорації. До внутрішніх конкурентів приєднуються необмежені в діях сильні зовнішні конкуренти. Глобалізаційні процеси у світовій економіці вигідні, перш за все споживачам, тому що конкуренція дає їм можливість вибору і знижує ціни	Збільшення технологічного відставання від розвинених країн
Може призвести до підвищення продуктивності праці в результаті раціоналізації виробництва на глобальному рівні і поширення передових технологій, а також конкурентного тиску на користь безперервного впровадження інновацій у світовому масштабі	Зубожіння основної маси населення
Глобалізація дає країнам можливість мобілізувати більш значний обсяг фінансових ресурсів, оскільки інвестори можуть використовувати більш широкий фінансовий інструментарій на зростанні кількості ринків	Посилення залежності менш розвинених країн від стабільності і нормального функціонування світогосподарської системи
Глобалізація створює серйозну основу для вирішення загальних проблем людства, в першу чергу, екологічних, що обумовлено об'єднанням зусиль світової спільноти і координацією дій в різних сферах	Зростання безробіття в результаті впровадження нових технологій, що призводить до скорочення робочих місць в промисловості, посилює соціальну напруженість. Зміна структури виробництва і переміщення масового випуску трудомістких видів товарів у країни, що розвиваються, що важко вдаряє по традиційним галузям цих країн, викликаючи там закриття багатьох виробництв

*Таблиця сформована за результатами опрацьованих наукових джерел [6].

Як приклад, активний розвиток найсучасніших галузей зумовив залучення висококваліфікованої іноземної робочої сили. Так, лише в компаніях Силіконової долини США (район біля Сан-Франциско у США, де широко розвинуті високотехнологічні підприємства з виробництва комп'ютерів, мікропроцесорів, програмного забезпечення, мобільного зв'язку, біотехнологій тощо) працює понад 2 млн. кваліфікованих іноземців (програмістів, інженерів, технологів). Таку ж політику цілеспрямованого залучення висококваліфікованих фахівців-євреїв здійснює Ізраїль. Багато в чому завдяки імміграції наукових і висококваліфікованих кадрів Ізраїль увійшов до числа найрозвинутіших в економічному та науково-технічному відношенні держав. Велику кількість мігрантів приймають країни-експортери нафти на Близькому Сході, у яких 70 % робочої сили становлять іноземці.

Подальший розгляд цього питання показує, що переважна більшість транснаціональних корпорацій (близько 90%) базуються в різних передових країнах, але в останні роки подібні корпорації почали формуватися і в тих державах, які тільки починають розвиватися. До кінця 90-х років серед 50 найбільш крупних ТНК розвиваються країн більшість знаходився у вітчизняних

країнах, при цьому варто відзначити той факт, що такі відомі сьогодні компанії, як Daewoo та Samsung, на той момент тільки почали розвиватися і боротися за місце на всесвітньому ринку. Всім національним державам з часом припадає все більше і більше рахуватись з глобальними компаніями як з достатньо могутніми партнерами, так і навіть суперниками в боротьбі за вплив на діючу національну економіку. У кінцевому підсумку правилом стали угоди, укладені між національними урядами та глобальними організаціями щодо умов подібного співробітництва.

Залучення країн до процесів глобалізації можна визначити за допомогою індексу глобальної конкурентоспроможності. Україна посіла 81 місце серед 137 країн світу, покращивши свої результати на чотири пункти [7].

Рейтингове оцінювання країн світу за даним показником наведено у табл. 3.

Таблиця 3

Рейтинг країн світу за індексом глобальної конкурентоспроможності за 2017-2018 рр.

Країна	Індекс	Місце
Швейцарія	5,86	1
США	5,85	2
Сінгапур	5,71	3
Нідерланди	5,66	4
Німеччина	5,63	5
Гонконг	5,53	6
Швеція	5,52	7
Велика Британія	5,51	8
Японія	5,49	9
Філяндія	5,49	10
Норвегія	5,40	11
Данія	5,39	12
Нова Зеландія	5,37	13
Канада	5,35	14
Тайвань	5,33	15
Ізраїль	5,31	16
ОАЕ	5,30	17
Австрія	5,25	18
Люксембург	5,23	19

*Таблиця сформована за результатами опрацьованих наукових джерел [8].

Основні показники, щодо визначення індексу рівня залучення до глобалізації України у динаміці наведено у табл.4.

Таблиця 4

Індекси глобалізації України за 2015-2017 рр.*

Показник	2015-2016 рр.		2016-2017 рр.		Темп росту, %
	Індекс	Місце	Індекс	Місце	
Інновації	4,1	52	3,4	61	-17,07
Інституції	2,8	129	3,2	118	+14,29
Інфраструктура	4,3	75	3,9	78	-9,30
Макроекономічне середовище	2,8	128	3,5	121	+25,00
Охорона здоров'я та початкова освіта	5,8	54	6,0	53	+3,45
Вища освіта і професійна підготовка	5,5	33	5,1	35	-7,27
Ефективність ринку товарів	3,2	108	4,0	101	+25,00
Ефективність ринку праці	4,9	73	4,0	86	-18,37
Розвиток фінансового ринку	2,7	130	3,1	120	+14,81
Технологічна готовність	3,3	85	3,8	81	+15,15

Розмір ринку	4,5	45	4,5	45	0,00
Відповідність сучасним умовам бізнесу	3,0	98	3,7	90	+23,33

*Таблиця сформована за результатами опрацьованих наукових джерел [9,10].

Незважаючи на певні покращення, бачимо негативні зміни в стані розвитку інновацій, інфраструктури, вищої освіти, ефективності ринку праці. Покращення спостерігаються у розвитку макроекономічного середовища, ефективності ринку товарів та відповідності ведення бізнесу сучасним умовам.

Підсумовуючи сказане, можна узагальнити, що нині особливу роль відіграють зовнішньоекономічні зв'язки в глобальних інтеграційних процесах. Для сучасної стадії розвитку світових господарських зв'язків характерні динамізм, лібералізація, диверсифікація форм та видів зовнішньоекономічної діяльності. Вважаємо, що крім традиційних форм зовнішньоекономічних зв'язків (зовнішня торгівля, інвестиційне співробітництво) в останні роки активно розвиваються науково-технічне співробітництво, промислова кооперація, валютно-фінансове, військово-технічне співробітництво, туризм тощо. Іншими словами, здійснюється глобалізація світової економіки, викликана розвитком економічних зв'язків між країнами, торгівельною лібералізацією, створенням сучасних систем комунікацій, світових технічних стандартів і норм.

Висновки та перспективи подальших досліджень. За результатами наукового дослідження сформовано такі висновки науково-практичного характеру:

1. На основі теоретичних узагальнень, здійснених у дослідженні, доведено, що глобалізація міжнародних відносин і світових господарських зв'язків – це закономірний процес, що полягає в посиленні взаємозв'язку та взаємовпливу основних напрямів і складових розвитку світової спільноти. В широкому розумінні – це багатофакторна взаємодія різноманітних явищ міжнародної життя (економічних, правових, соціальних, політичних, етичних, релігійних, психологічних).

2. Встановлено, що економічна глобалізація – процес формування та розвитку єдиного світового економічного та інформаційного простору, що прискорює обертання капіталу впровадження нових ідей. Однією з сучасних тенденцій у світовій економіці є інтернаціоналізація виробництва, що дозволяє транснаціональним корпораціям завоювати нові ринки в обхід митних бар'єрів.

3. Доведено, що нині особливу роль відіграють зовнішньоекономічні зв'язки в глобальних інтеграційних процесах. Для сучасної стадії розвитку світових господарських зв'язків характерні динамізм, лібералізація, диверсифікація форм та видів зовнішньоекономічної діяльності. Уточнено, що крім традиційних форм зовнішньоекономічних зв'язків (зовнішня торгівля, інвестиційне співробітництво) в останні роки активно розвиваються науково-технічне співробітництво, промислова кооперація, валютно-фінансове, військово-технічне співробітництво, туризм тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Карасьова Н. А. Глобалізація світового господарства та її сучасні характеристики / Н. А. Карасьова // Інноваційна економіка. – 2015. – С. 28–35.
2. Плющик І.А Глобалізаційні виклики та можливості для країн з перехідною економікою / Плющик І.А., Огородник Р.П., Дучинська Н.І. // Економічні інновації. – 2015.–№60.– Кн.ІІ, С.88-95
3. Mauro F. Guillén, Emilio Ontiveros Global Turning Points: Understanding the Challenges for Business in the 21st Century. Cambridge, 2012. p. 191.
4. Jagdish Bhagwati. In Defense of Globalization Oxford University Press, 2004.
5. Бойченко А. В. Глобализация мирового хозяйства / ред. М. Н. Осьмова, А. В. Бойченко. – М. : ИНФРА-М, 2016. – 376 с.
6. Бойко А. И. Позитивные и негативные последствия глобализации в современном мире / А. И. Бойко // Внешнеэкономическая деятельность. – 2016. – С. 213–218.
7. Боярчук А.І. Наслідки глобалізації для Української економіки / Боярчук А.І., Гудзь М.В // Економічні інновації. – 2015. –№60.– Кн.ІІ, С.54-59
8. Pr. Klaus Schwab. The Global Competitiveness Report 2017–2018 // World Economic Forum. – 2017.

9. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України // [Електронний ресурс].- Режим доступу: [http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua)

10 Фомішина В.М. Інвестиційна політика України у світлі євроінтеграційних процесів: вибір пріоритетів // Бізнес-навігатор: науково-виробничий журнал. – 2014. – Вип. 1 (33). – С. 180–185

REFERENCES

1. Karas'ova N. A. (2015). Hlobalizatsiya svitovoho hospodarstva ta yiyi suchasni kharakterystyky [Globalization of the world economy and its modern characteristics]. Innovatsiyna ekonomika – Innovation economy, 28–35 [in Ukrainian].

2. Plyushchuk I.A., Ohorodnyk R.P., & Duchyns'ka N.I. (2015) Hlobalizatsiyni vyklyky ta mozhlyvosti dlya krayin z perekhidnoyu ekonomikoyu [Globalization Challenges and Opportunities for Transition Economies]. Ekonomichni innovatsiy– Economic innovations, 60 88-95 [in Ukrainian].

3. Mauro F. Guillén, Emilio Ontiveros Global Turning Points: Understanding the Challenges for Business in the 21st Century. Cambridge, 2012. p. 191.

4. Jagdish Bhagwati. In Defense of Globalization Oxford University Press, 2004.

5. Boychenko A. V. (2016). Globalization of the World Economy. M. N. Os'mova, A. V. Boychenko. (Ed). Moscow: INFRA-M.

6. Boyko A. I. (2016). Pozitivnyye i negativnyye posledstviya globalizatsii v sovremennom mire [Positive and negative consequences of globalization in the modern world]. Vneshneekonomicheskaya deyatel'nost'– Foreign economic activity, 213–218 [in Russian].

7. Boyarchuk A.I., & Hudz' M.V. (2015) Naslidky hlobalizatsiyi dlya Ukrayins'koyi ekonomiky [Consequences of Globalization for the Ukrainian Economy]. Ekonomichni innovatsiy– Economic innovations, 60 54-59 [in Ukrainian].

8. Pr. Klaus Schwab. The Global Competitiveness Report 2017–2018 // World Economic Forum. – 2017.

9. Ofitsiyny veb-sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy.- Official website of the State Statistics Service of Ukraine www.ukrstat.gov.ua. Retrieved <http://www.ukrstat.gov.ua> [in Ukrainian].

10. Fomishyna V.M. (2014). Investytsiyna polityka Ukrayiny u svitli evrointehratsiynykh protsesiv: vybir priorytetiv [Investment Policy of Ukraine in the Light of European Integration Processes: Choice of Priorities]. Biznes-navihator – Business navigator, 1(33) 180-185 [in Ukrainian].